

НОВИ САД

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИ И ПРИВРЕДНИ ЛИСТ ЗА ДУНАВСКУ БАЛОВИНУ.

Број 20

Главни и одговорни уредник
ДУШАН ЧАМПРАГ

Краља Петра 3.

За власника и издавача одговара
ДУШАН ЧАМПРАГ

Година IX.

После пресуде по афери Хофер-Шранц

Прва пресуда по афери фирме Хофер-Шранц учинила је веома мучан утисак у нашој јавности и дала је једну веома жалосну слику морала данашњег друштва. Ова не афера имати несумњиво и врло тешких даљих последица, јер су почињена кривична дела веома тешка, али нас овом приликом интересује само морална отрана ове тешке афере.

Ова туђинска фирма и ако под Југословенским именом систематски је годинама вршила једну нелојалну и злочиначку политику према нашем народу и нашој држави. Она је на један нечувен начин натурала нашим пољопривредницима своје рђаве машине за скупе паре а после је уз багателу и протузаконито поново долазила до тих машина и даље их поново препродавала а с новцем зарађеним на тај незаконити и неморалан начин корумпирала је државне чиновнике и тиме чинила је нови злочин и ново кривично и неморално дело.

На другој страни, та страна фирма, која је за непуне четири године дана свога рада направила хорендан обрт од 200 милиона динара затајивањем пореза и шверцовањем машина служила се таквим средствима, која су доиста својствена само професионалним злочинцима и то све долази нам из те културне Европе, одакле смо навикли да често чујемо лекције о моралу, култури и балканизму.

Правосуђе је несумњиво највећа културна тековина и кад се пољуља вера у правосуђе онда су пољуљани најважнији темељи људске заједнице. Ова дружина рутинираних деликвената покушала је да компромитује и подмити и наше правосуђе. Њеним подмуклим методама она успева, да једном, — на жалост — чувару државног правосуђа и државних интереса „позајми“ извесну суму новаца, али јој ипак не успева, да омете суд у вршењу његове узвишене мисије.

Чиновници су не само чувари државе и њених интереса, већ и службеници народа и као такви позвани и заклетвом везани, да чувају државу и њене интересе а изнад свега ауторитет државне власти. Ова тешка афера — на жалост — показала је, да су се неки чиновници тешко огрешили о своју дужност. И ако је примање мита доказано и самом пресудом потврђено то опет не би био довољан доказ њихове кривње, али што је најгоре њих терете

сама дела и радње, које су учинили у корист фирме а на штету државних интереса.

Јавност-новинари, седма сила света имала је и овде да одигра своју улогу јавнога суда, који треба да је на висини и да осуди и оно што редован суд случајно пропусти да уради. Наша штампа играла је у овој афери дволичну улогу. Док један део штампе већ годинама указује на ову неморалну и незакониту ствар, други део штампе ћути као заливен, тако да се беше почело ствцати уверење, да баш тај део штампе врши неку злонамерну пресију на поштен рад ове фирме, која врши тако благородну улогу у нашој земљи својим капиталом и својом западњачком културом. Падају чак и тешке осуде против такве штампе, али дође час када се несумњиво доказа, да је баш тај део штампе достојно вршио улогу јавнога мњења. У колико је за осуду, што су неки новинари примали паре, у толико је значајнија чињеница, да фирма Хофер-Шранц није успела потплатити све новинаре и тиме нашу националну штампу ставити у службу свога неморалног и незаконитог рада.

Кад се све ово види добије се врло жалосна слика нашег друштва и његовог морала и етике и у земљама, где се цени морал и етика овакве ствари би преузеле саме сталешке организације расправиле би у своје делокругу и процениле у колико се који члан својим радом огрешио о морал и да ли је таквим својим радом можда нанео тежу љагу сталезу коме припада.

Осуда против бившег директора фирме Хофер-Шранц у ствари је морална осуда саме фирме и њеног нелегалног рада у нашој земљи. Држава је са своје стране изрекла свој суд за материјалне и кривичне преступе, али то није довољно, јер овакав рад треба се јавно да осуди и са моралне стране.

При закључку листа сазнајемо, да су меродавни фактори из Београда, изаслали једну комисију, која има да поведе истрагу противу корумпираних чиновника у овој афери.

Државно правобраниоштво у Новом Саду је, ради вођења истраге, одмах затражило све списе од појединачног судије г. др. Гавеле Александра, који је водио суђење по овој зајста врло реткој афери.

У борбу са деструкцијом!

Акција ЈРСД на организовању и формирању нових партиских органа и организација наилази у целој држави на искрен и одушевљен пријем. Зборови, конференције и састанци на којима се обавља образовање страначких организација ЈРСД свугде су сјајно посећени и на њима се манифестује свест присталица нове странке, која има да буде стожер и носилац наше народне и државне политике.

Овакав одзив у народу при организовању ЈРСД потпуно је разумљив и оправдан. И по своме програму ЈРСД а и по досадањем успешном раду у Народној скупштини и Сенату народни претставници и чланови ЈРСД у пуној мери заслужују народно поверење и наш народ приступа новој странци уз чврсто убеђење: да судбину народа и државе ставља у руке парламенту и странци, који ће искрено и истрајно радити на подизању културног и привредног подизања и унапређења народа и државе.

Но у исти мах наш народ када у претежном броју, као никада до сада, приступа једној политичкој странци и ступа у редове ЈРСД, он тиме документује своју политичку зрелост и чврсту одлуку, да поведе последњу и коначну борбу против свих оних деструктивних елемената, којима је тесно у овој нашој лепој и пространој отаџбини, за које народно и државно јединство није светиња и који заведени или за страни неће да увиде, да свако

цепкање, свако одељивање, федерализам и децентрализам значе не само штету него и несрећу за наш народ и државу.

У нашој народној и државној политици нема и не може више бити дискусије и компромиса у једном питању: у питању народног и државног јединства. ЈРСД није за крути централизам, али је оличење чврсте одлуке и борбе: да народно и државно јединство мора остати основа и темељ нашег државног уређења и националног развитака.

ЈРСД улази сада у народ и скупља око себе у својим партиским организацијама све оне, који су свесни величине и значаја овог основног програмског начела за даљу изградњу нашег народног и државног живота. Мора доћи до пребројавања и одлучивања: ко је за народно и државно јединство на једну страну, а ко неће да му је брат него хоће и даље да у племенској, верској и регионалној борби да се троши и ништи народна снага — нека стане на другу страну.

ЈРСД окупља око себе све народне снаге из свих крајева и кутова државе; она под своју заставу позива и прима све родољубе који одбацају све племенске, верске, покрајинске и сталешке обзире и себичне мотиве, те у јединственом фронту, са јединственим програмом улазе у политичку борбу за срећу спас јединственог нашег народа и јединствене Југославије.

Стогодишњица рођења Ђуре Јакшића

У недељу 8 маја о. г. Књижевни Савет Матице Српске држао је седницу и решавао је, између осталог, и о горњој прослави. После дужег саветовања решено је да Матица одржи свечану седницу свог Књиж. Савета у Бел. Бечкереку почетком септембра о. г. и приреди прославу горње облетнице. Ствар ова упућена је Књижевном Одбору да са локалним одбором вел.-бечкеречким удеси програм прославе. Прослава да се приреди на свенародној основи.

На предлог писца овога написа решено је да се умоли Управни Одбор Матичин да даде своту од 5000—10000 динара, према могућности, као прилог и да се отпочне прикупљање и других прилога, те да се у Срп. Црњи подигне споменик Ђури Јакшићу. И сав чист при-

ход прославе у В. Бечкереку употребити се на сврху подизања споменика.

Напоменућемо овде да је недалеко од Срп. Црње у селу Чатаду, сада у Румунији, рођен немачки песник (Стре) Ленау и да је и њему подигнут споменик, па ће бити лепо кад и ми извршимо ту дужност према Ђури Јакшићу.

Дођајем овде, да је био још и пети брат Јакшића, поп-Макса у Тиса-Хиђошу. У првом чланку нисам га споменуо, јер није био у ужој вези са мојим писањем.

У Срп. Црњи биће прослава баш на сам дан рођења песника. Приређује је месни приређивачки одбор. Матица је одредила да на ту прославу иде претседник или потпретседник и још један члан.

Љ. Лошић.

БУДУЋНОСТ МОРА БИТИ ЗДРАВА!!

Ми смо небројено пута писали и указивали неминовну потребу, да се много више покљони пажње и интереса нашој младежи. Та наша родитељска опомена, потиче из љубави према нашој нацији, према нашој крвљу створеној, увеличаној, и уједињеној Отаџбини Југославији, јер увек на уму и пред очима имамо: „на младима свет остаје“.

Ако ћемо ми мирне душе да гледамо нашу данашњу развраћену младеж, ако ћемо мирне душе да посматрамо шта све та наша будућност ради и чиме се занима, онда би требали сву ту нашу будућност већ данас да осудимо на вешала или гилотину.

Зашто?

На то питање хоћемо и морамо да дамо позитиван одговор, и према томе одговору, морају се предузети све мере, које ће нам осигурати: „да наша будућност мора бити здрава“, јер то захтева наша Отаџбина, то захтевају наши највећи национални интереси.

Прођимо улицом. Прођимо кроз друштво, уђимо у многе и многе породице, па ћемо видети оно, што се пре двадесет и тридесет година, није могло ни у сну снити.

Данашњи младеж у првом реду не ферма и не зарезује своје родитеље; даље: та иста младеж не труди се да ради, зарађује у зноју лица кору хлеба, већ хоће да живи иза деџа својих старих родитеља; па чак шта више у хиљаде случајева, ако нема новаца да цокраде, украде најпотребније ствари из куће, да би дошао до којег динара да може посећивати биоскопе и друге забаве, које у себи носе клице разврата и деморалисања.

Знамо масу родитеља, који под бременим неке вајне љубави и родитељског осећања према деци својој, многе дечије

пороке скривају, и сваки дечији злочиначки подвиг кроз прсте гледају, због тога, јер се диве њиховој уметности и некој вајној бистрини и досетљивости.

За име бога, луди родитељи, у злочину своје рођене деце, гледају неку уметност и диве се тој злочиначкој уметности, те им сваки порок опраштају, дају им новог полета да у таквом правцу продуже, дају им прилике за још веће пороке, из којих се доцније развијају највећи учioniоци злочина.

То је апсурд, који ни друштво, па ни држава не може и не сме више дозволити, јер не треба заборавити да ако желимо нашој Отаџбини, нашој нацији добра и процват: „наша будућност мора бити здрава“.

С тога треба за љубав здраве наше будућности, за љубав наше Отаџбине и нације, данашњу нашу младеж узети под законску контролу.

Вајна љубав родитеља, која често иде на уштрб деце, мора се законски ограничити; односно, деца која су развраћена и која под недовољним или рђавим домаћим васпитањем дају утисак да ће бити штетни по друштво, по околину, по нацију и Отаџбину, већ од своје ране младости морају се одузимати законским путем од родитеља и без њихове воље, па их васпитавати у нарочитим заводима; разуме се, без икаквог права родитеља на њих.

Та драконска мера, мора се извести; јер не само она наоружати родитеље мачем домаћег васпитања, да не жале труд и прут око васпитања, јер нашој нацији, нашој Отаџбини треба здрава младеж, здрава будућност.

Нека се хиљаде родитеља завију у црно, јер то тражи светла будућност наше нације, наше Отаџбине.

Прослава Материнског дана у Н. Саду

У прошлу недељу, 8 о. м. у хотелу „Слобода“ прослављен је и код нас дан када се глорификовала љубав према Мајци, нашег највећег, после Бога, заштитника и пријатеља.

Програм, који се састојао из поздравног говора господ. Васе Стакића управитеља основне школе, песама и декламација, изведен је савесно.

Али нека нам је дозвољено, да будемо објективни и сваку тачку тога програма у најкраћим потезима опишемо.

Две песме, које су отпевале ученице Учитељске школе под диригентством г. проф. Косте Николића, катихете те школе, отпеване су одлично, јер су награђене дуготрајним аплаудирањем присутних, што смо и очекивали, јер је господ. Николић већ сасвим познат као вешт и даровит хоровађа, и који добро познаје музичку уметност, па ни овом приликом не треба то много подвлачити.

Г. Стакић у својој дирљивој говори са песничким заносом је говорио о култу Мајке, да

је натерао многу сузу присутним матерама, а школска деца су као анђелчад слушала ову химну, упућену њиховим мајкама, које су сав свој живот посветиле одгоју своје деце, тим будућим грађанима ове лепе земље, Отаџбине наше.

Исто тако су прецизно и складно отпевале једну песму и ученице Женске Гимназије, под управом своје вредне и спремне наставнице г-ђе Бојовић Браниславе фрапантно је дејствовало техничко и хармонијско извођење дивних мелодија на присутне, јер је г-ђа Бојовић ретко излазила са својим ученицама пред ширу, да кажемо, сиромашнију публику, па је одушевљење тим веће било и сасвим спонтано, јер је и та наставница показала савршено познавање вокалне музике. Хонорисана је френетичним аплаузом од стране присутних.

Веома је дирљива била трећа тачка на програму: дељење награде овим идеалним мајкама, које су Краљу и Отаџбини родиле и однеговале здраве и па-

метне синове. Свака је награда праћена дирљивом декламацијом ученица основне школе, — покличем Мајци, — тако да смо се гушили у сузама са сазнањем да је само Мајка могла родити Сократа, Исуса, Дантеа, Шекспира, Милоша и Марка, Доситеја и Његоша и др. претставнике човечанства. Али нису заборављене овом пригодом ни оне несретне мајке, чија су сва деца изумрла, а оне остале самохране, те су и оне награђене.

Нека нам буде дозвољено, јер смо рекли, да ћемо бити објективни, да рекнемо што и о томе самом декламацијом ученица. Пре свега треба мушкарац да интрепретира сина ако у песми он глорификује мајчину љубав, јер донекле комично испада, иако су тринуци озбиљни, да женско дете декламује, на пример, песму „Путник“ од Петра Прерадовића и да претставља сина, који, залутавши на путу, тражи своју мајку... Али је друга једна још више незгодна ствар, што не само да ни најмање није педагошки дати детету од 10—11 година да „чабуба“ тако дугу песму, него у-

опште то није песма за овакве свечаности. Сасвим други смисао има ова дивна песма! Неумрли наш песник Прерадовић у овој песми упоређује угњетавану Отаџбину своју од стране непријатеља, чију силу и власт мора да трпи наш народ у својој рођеној земљи, али која није слободна, упоређује са слободом срећнијих народа. То је дакле, једна персонификација, коју може разумети тек један бистрији ученик више средње школе, а не једна девојчица од 10 година! „Ваш су ти ови учитељи највећи непедагози!“ — узвикну један до мене што је седео, иако није уопште интелектуалац. Помислих у себи: „Има ту нечега и од истине“...

Па онда, није право да само из једне школе 3—4 ученице декламују, поред стотине и више учитеља што их има у великом Новом Саду. Зар о тој сентименталности и правичности уопште не воде школске власти баш нимало рачуна?! Ваљда се тек није догодило то да нико није хтео да се прими једну песмицу ученик да му научи за ову свечаност.

О ЛИЧНОСТИ ИСИДОРА БАЈИЋА

Извод из говора на свечаности откривања спомен-плоче Исидору Бајићу — 8 маја 1932 у Кули

Исидор Бајић, због чијег смо имена и дела данас овде скупљени — био је у пуном смислу речи *личност*, изразитог духа, карактеран, идеалиста, питом и прибран са јако развијеним осећањем о свему што је лепо.

Бајић је врло рано ступио на позорницу живота, да у скромном раду изради себе, и да у својој скромности постане идеал младог нараштаја Војводине, учитељ деце ових крајева; — да као уметник који ствара, пружи дела која по лепоти архитектуре и по савршеном складу који влада у њима и на коме почива сва моћ величине његове — моћног да изрази оно што хоће, што носи у души и што жели да буде изражено — да да таква дела, која су стилски нова, оригинална, чисто његова у суштини, али дела, која су у исти мах логичан и природан беоцуг у дугом ланцу солидног и здравог развоја музичке уметности (специјално у Војводини) од Корнелија Станковића па на овамо...

Али не само то. Дело Исидора Бајића засновано на најсветлијим традицијама, исковано живом ватром Генија, да би било *своје, самосвојно*, у исти мах је и основ за један развој у будућност. Толико је у њему лепоте, срећно стилизоване, која свој корен има у далекој прошлости — и толико нових клица — моћних да подигну нове нараштаје, који долазе.

Зато је некако и било потребно посветити један свечан музички дан Исидору Бајићу. Не само што је он рођен у овом тихом месту равне и питом Бачке и што му на данашњи дан његово поштовање, пријатељи и ученици откривају спомен-плочу — него због вечег много вишег.

Већ и зато, што се увек и увек ваља враћати њему као

једној основици, као одмору од многих других покушаја који могу и морају интересовати нашу љубопитљивост, која ће својим тонским могућностима, тражењима, наслућивањима ваља обогативати наше уметничко сазнање.

Исидор Бајић ће остати једна од полазних тачака, по којој ћемо мерити друге доживљаје у стварању наших радника на пољу музике. Има у њему увек тако много и тако јасно реченога, да се наша чежња ипак враћа њему, да задовољи своју жељу... И зато има увек нешто да нам каже, увек да дољје новог у наша осећања, увек да натопи душу нашу интензитетом доживљаја. И зато никад — што је карактеристика само појединачна код уметности — дело његово не може да постане банално ма колико пута прошло кроз наша чула и нашу свест.

Душан Шамбек.

ДОПИС ИЗ КУЛЕ

Откривање спомен-плоче Исидору Бајићу

У недељу 8 маја о. г. откривена је на свечан начин Спомен-плоча Исидору Бајићу нашем познатом музичару, који је рођен овде, у Кули, 10 августа 1878 год.

Плочу је подигао месни одбор, коме је председавао Др Душан Јојкић кр. јавни бележник из Куле — а главни помагач био је школски надзорник г. Димитрије Бајић.

Освећење је обављено после св. литургије пред основном школом где је плоча и подигнута. На јектенија је одговарало певачко друштво из Ст. Сивца. Свечаност је отворио г. Др. Јојкић прикладним говором. Затим су се ређали следећи говорници: У име ново-

садске Гимназије г. Јерков, проф., у име Јужнословенског певачког савеза г. Св. Пашћан; у име Дра Милоја Милојевића прочитао је говор г. Јојкић, и на крају г. Душан Шамбек за успомену на свог пријатеља из младих дана.

Певачко друштво отпевало је затим две Бајићеве композиције („Еј ко ти купи“, и „Ситна киша“) у мешовитом хору врло лепо и прецизно под дириговањем учитеља г. Шмата.

Још је један ученик одекламовао песму „Слава Бајићу“ коју је за ову прилику саставио г. Душан Шамбек.

На завршетку су ученици основних школа отпевали неколико Бајићевих и разних других песама, па је свечаност завршена на опште задовољство мештана и гостију, међу којима су виђени г. Лазар Бајић, саветник нашег посланства у Прагу, син и ќерка поч. Исе Бајића, г. Мита Клицић са госпођом и великог броја учитеља и учитељица из околине.

Затим је следовало банкет, који је прошао у свечаном тону и добром расположењу.

Наше место је било ретко живо и обиловало многим гостима из околине, што је велика реткост код нас.

Р. Р.

Будимо равноправни!!

Људи у читавоме свету од искиони, боре се за равноправност, како у породици, тако и у друштву. Та борба за равноправност је врло тесно везана са egzистенцијом живота.

Нарочито се борба води, и то врло осетљива борба за равноправност пред властима, општина и другим државним административним телима.

Сваки мисаони човек је врло осетљив, ако примети и осети диференцију свога грађанског права на живот, т. ј. ако примети, да је неке нешто дато и признато, а њему ускраћено.

Тако на пример, код нас у Новом Саду су издате дозволе за продају лимунате на корзу неким особама, а неке су особе опет одбијене. Значи, према неким особама се очински поступило, а према неким мањински.

То се не би смело практиковати, јер треба имати на уму: да сваки грађанин има права на живот путем поштене грађанске зараде; а нарочито данас у времену кризе рада, мора се стварати могућност грађанима, да дођу до поштене грађанске зараде.

Уосталом, ми још ни дан данас немамо чисту и јасну слику о томе: у чију компетенцију спада право издавања ове врсте дозвола? Да ли градска управа? Да ли управа полиције?

То би волели и требало да знамо.

ДАЛИ ЗНАТЕ,

ДА КЊИЖАРА

„СЛАВИЈА“

има све савремене КЊИГЕ?

Кроз наш Нови Сад

Ускре прошао, нисам ни осетио, да је био Ускрс.

Многи ће хтети да задовоље своју радозналост, и да дознају зашто нисам ни осетио, да је био и прошао Ускрс.

Е, о томе када бих имао времена и простора у листу, могао бих написати читав роман. Али да бих колико толико задовољио туђу радозналост, рећи ћу и то само по својој строго званичној дужности.

Наиме, када сам био дете, и када се моји родитељи старали, да ми деца осетимо Ускрс, били смо у својој кући, па нисам знао шта је то плаћати кирију; а овај Ускрс као за инак, пао је баш на првог, тако, да ми је Ускрс зацрнио; због што се тиче, што ми је кирија однела и јагње, и колаче, и фарбана јаја; а о ракији и вину нећу ни да говорим.

Друге повериоце нећу ни да спомињем, који су ми дошли на први дан Ускрса, односно на првог маја, не да ми честићају Христово Васкресење, већ да ме, ако је могуће очисте од тешко зарађене валуте.

Да бих избегао немилим и нежељеним сусретима са повериоцима, ја сам, не по хришћанској дужности, већ по сили околности, васкресао из кревета, још пре него што је прво звоно објавило Васкрсеније.

Тај по вишој сили околности, мој инспекциони пут по нашем граду Новом Саду ноћу, донео ми је таква откровења, која ја никада на дану не бих могао запазити.

Наиме, ноћ је ноћ. Али у нашем велеграду Новом Саду, та ноћ у толикој мери не би се смела осетити.

Да се не би многи и многи чудом чудили и питали: Зашто? Ја ћу им одмах објаснити.

Наш град, као и сваки други велеград има двоструко осветљење и то: гасно и електрично.

Али ове злокобне ноћи, баш када је се обављало Васкресење, у нашем граду, ја нисам имао част да видим ни једно ни друго осветљење, већ у ноћи и тамо негде у даљини назрех неко чкиљаво светлцање и треперење једне гасне лампе, која ми је у мојој машти представљала тешког издишућег болесника, који се бори између живота и смрти.

Свет врви пут цркава, у којима богу хвала не оскудевамо; као што, и опет богу хвала, оскудевамо у правим хришћанима; па у оној ноћној тами у човеку изазива неке мистичне осећаје и разне контуре у којима ја у свакој индивидуи назирем по неког од својих поверилаца који ме не виде; а у којима ја очевидно видим на њиховим лицима: да хитају да се помоле богу за моје здравље и дуг живот, односно за живот бар док им дуг не вратим.

Кад стигох у једну сасвим мрачну улицицу, која је у непосредној близини једне цркве, посматрам гомилу са свећницама у рукама, која певајући

Васкресење опходи цркву, у неком непојмљиво злурадом заносу хтедох и ја да отпојим „Христос Васкресе“, у знак захвалности нашој градској управи, јер мрак и тама могу бити од користи не само лоповима и кесарошима већ и рецимо нама грешним и недужним дужницима, да се скријемо испред до ала бога досадних и несносних поверилаца и кредитора.

Па, шта је Грађанска школа?

Читамо са плаката како новосадске средње школе, удружене, приређују концерт. Свакако да немамо ништа противу тога, али се морамо, у чуду, да питамо: Па шта су грађанске школе, па ипак приређивачки одбор није нашао за умесно да позове и управе ових школа на сарадњу? А, не смемо ни претпоставити ту неписменост њихову, да не знају како су по новом свом закону грађанске школе добиле ранг ниже средње школе. Бадава, — још увек се с извесном иронијом гледа на ове насусне школе, док, — за дивно чудо! — баш сами родитељи ученика ових школа имају здрав и практичан поглед на ове школе.

Све ће то време излечити!

Један грађанин.

* СВЕТСКА КАВА! Пите и Ви само „ЈУГОВРАВИЛ“ јер је најбоља и најјефтинија. Нови Сад, Краља Петра 7.

Новосадске вести.

— Избор црквених одборника. Према одредбама новог устава и закона о уређењу Српске православне цркве обавиће се и у Новом Саду избор чланова црквеног одбора. У нови црквени одбор бираће се тридесет чланова. Избор ће бити сада у недељу.

— У пажњу фризерима и берберима. Удружење фризера и бербера у Новом Саду позива све фризере и бербере да до краја овога месеца поднесу своје обртнице Занатлијском Удружењу (корпорацији) ради уређења истих по новим законским прописима.

— Положио мајорски испит. Ово дана је у Београду положио мајорски испит, са врло добрим успехом, г. Антон М. П. Риги, капетан прве класе. Наше срдечно честитање.

— Шаховска утакмица Нови Сад-Сомбор. У недељу, 15 о. м., одржаће се у Новосадском Шаховском Клубу пријатељска међуградска шаховска реваши-утакмица између прворазредних играча новосадског и сомборског клуба. При првом сусрету, 9 прошлог месеца, у Сомбору, Новосађани су победили у јаком стилу 6:2, не изгубивши ни једну партију. Сомборци се овога пута спремају на енергичан отпор, те се у шаховским круговима са интересовањем очекује резултат. Играће се на 8 дасака, а почетак је у 8 и по сати увече, у клубским просторима.

— Повић. Српска читаоница у Новом Саду позива све своје чланове на редовну годишњу скупштину, која ће се одржати у недељу 15 маја о. г. у 2 часа после подне у својим просторијама Његошева ул. бр. 1.

— Изложба и аукција слика. Г. Ленђел трговац антиквитета приређује изложбу и аукцију сликарских уметничких радова у локалу поред Париског магацина у Краља Александра улици бр. 14. Изложба траје до краја овог месеца. Изложено је до двестотине уметничких радова наших домаћих и страних сликара. Улаз и разгледање изложбе је бесплатно.

БИФЕ НА ПРОДАЈУ

Бифе у Новом Саду, на врло живом и прометном месту, добро разрађен, продаје се одмах из слободне руке, са целокупним инвентаром и залихом пића, по јефтиној цени. Посао је добар, а месечна кирија јефтина. — За погодбу и услове обратити се на уредништво листа „Нови Сад“, Краља Петра ул. бр. 3 (у дворишту).

ЈАВНА ЗАХВАЛА

Удова Андраша Расвајлера и овим путем изриче захвалност г. др. Браниславу Бороти градском начелнику, инж. Стевану Неранчићу, сенатору Стојану Стакићу, градском бележнику Николи Лепхерцу, сенатору Ђули Кишу, градском лекару дру Борђу Клуки, Новосадској добровољној пожарничкој чети, Петроварадинској Добровољној пожарничкој дружини, изасланицима из Јарка, Новосадском кројачком удружењу, Градској пожарној чети, као и свима оним познаницима и пријатељима, како из места, тако и са стране, који су приликом смрти мог непрежаљеног мужа било усмено или писмено изразили саучешће, тако исто и онима, који су на одар покојника положили венце и цвеће, најзад и свима онима, који су га испратили до вечне куће.

Савет Општине Града Новог Сада

Број: 20827 од 10 маја 1932 г.

Нови Сад.

Оглас.

Савет града Новог Сада расписује усмену јавну лицитацију за продају градских плацева у Малом и Великом Лиману, из старе чиновничке насеобине, са леве стране Каменичког пута (т. зв. жељезничке плацеве) и на Дрварском тргу.

Лицитација ће се одржати 25 маја 1932 године у 10 сати пре подне у канцеларији градског економског одељења (Јеврејска улица бр. 4. I спрат) где се могу и поближи услови видети за време званичних часова.

Из седнице Савета града Новог Сада, одржане 10 маја 1932.

Др. Борота
градски начелник

ОДМАРАЈТЕ ВАШЕ НОГЕ

у нашој удобној, лакој и прозрачној летњој обући.

39.-

Vrsta 4441-05

За девојчице: прозачне, лаке платнене полуципеле са гуменим ђоном и са укуслим обликом. Неопходно потребне за летовање.

49.-

Vrsta 2944-00

Сандале не жуљају ни ногу ни цеп. Дечје бр. 22-26 Дин. 39.-, бр. 27-34 Дин. 49.-. Женске бр. 35-38 Дин. 59.-. Мушке бр. 39-46 Дин. 89.-.

69.-

Vrsta 2145-09

Лаке и удобне женске ципеле од свог платна са шпанглом и са еластичним гуменим ђоном. За мало новаца велико задовољство.

ВИШЕ СЛУЖБЕ.

Настојимо, да Вас што боље послужимо не само са добром и јефтином обућом, него се бринемо, да Вас такођер послужимо савршено и јефтино са осталим потребама за Вашу обућу и Ваше ноге.

У свима нашим продаваоницама можете добити добре и јефтине чарапе. — Мушке за Динара 5.—, женске за Динара 9.—

Нудисти.

У своје време донашао је један београдски лист дугачке описе о појави нудиста у Немачкој. Најотменији и најбогатији (међутим тврде и сироти што сумњам) приступају томе нудистичком покрету. Да ли је та жеља враћања природи схваћена као потребна у времену велике раскоши и моде или је обест презасићених типова данашњег друштва то је још питања. Но свакако је знак превирања културе и цивилизације а томе је разлог душевна голотиња и болесна машта неурачунљивих.

Нудисти исмејавају стид сматрајући га лажним, а одевање за непотребни баласт. У Бриганској Колумбији растерана је полицијом поворка нудиста који чак и своје химне имају а деца недозвољавају полазаку школе. Докле та глупост може довести неизвесно је. Само је чудо да се исти појавили у центрима културе и да их се броји већ на хиљаде. У Немачкој је исти покрет раширен највише и странац са чуђењем се пита, зашто им је то?

Враћајући се природи сматрају културу за непотребну и желе повратити мир својим живцима у што природнијем животу и потпуном незнању. Напредни људи од којих се знање и наука ширила у све крајеве света данас су чланови једног немогућег покрета и секте.

И сама природа дала је и животињи зими топлије руво а одкуда би човек издржао непогоде зимског времена незаштићен оделом. „Ко високо лети доле пада!“ Изгледа да је све дошло до врхунца па сад треба рушити и све културне тековине уништити да се опет почне изнова стварати.

Уверени смо да се те не-смислице нашег народа неће дотаћи он је одувек знао трезвено расудити и одржати се на висини од свих страначких нездравих и обесних појава.

АПОЛО

ТОН-„КИНО“

до 15 маја 1932 год.

Ујак из Америке

Весела игра.

У главној улози:

Hans Moser и Hedy Kiesler.

СРЕСКИ СУД КАО ЗЕМЉИШНО-КЊИЖНИ СУД У Н. САДУ

Број 11560/1931 зкв.

Извадан из дражбеног огласа

У овршној ствари Српске Трговачке Банке д. д. Нови Сад оврховодитеља против Шкрлец Ивана и жене му Малужчик Јулиана из Новог Сада овршеница одредио је земљик. суд ради утеривања потраживања у износу од 11,420 динара главнице спп. овршну дражбу на некретнине које леже на територији окружног суда и среског суда у Новом Саду и општине у Новом Саду и које су уписане на име Шкрлец Ивана и жене му Малужчик Јулијане уземљик. уложку број 7242 редни број А † 1 и топограф. бр. 5090/70 општине Нови Сад уз искљичну цену од 12.000 динара.

Дражба ће се одржати у званичним просторијам земљик. власти број собе 22 у Новом Саду две 2 јуна 1932 у 10 сати. Некретнине које долазе на дражбу не могу се продати испод (2/3) две трећени искљичне цене. Они, који намеравају узети учешћа у надметању, дужни су у руке изасланика положити у име кауције 10% од искљичне цене у готовом или у одговарајућим вредносним папирима, способним за кауцију а чији се курс има рачунати према наређењу § 42. в. чл. LX. из год. 1881. или му предати признаницу о претходном положењу кауције у судски депозит и потписати услове о дражби (§§. 147., 150., 170. в. чл. LX:1881 и 21. в. чл. XLI. 1908.)

Онај, који за некретнину понуди више од искљичне цене а нико не понуди више од њега, дужан је одмах надопунити постотку искљичне цене, установљену кауцију и до толико истог постотка по њему понуђене цене.

У Новом Саду, 16 новембра 1931 године.

МАРКОВИЋ, с. р.
судија.

Извршни Број 1244/5/1929.

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. 60 из 1881 овим објављује, да ће услед решења среског суда у Новом Саду донесеног под бр. 7672/1928 у корист тражиоца извршења Радић Васе из Новог Сада (кога заступа Др Никола Николић из Новог Сада) против извршеника из Новог Сада за

наплату 1560 динара главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пенидби под бр. Гн. 14306/1929 и процењене на динара 8270 и то: собни намештај.

Јавна ће се дражба одржати на дан 18 маја 1932 у 9 сати пре подне у Новом Саду, на стану овршеника, Пећска ул. 7. Нови Сад, 23 априла 1932.

ЈОВАН Б. СТАНКОВИЋ
судски извршитељ.

Извршни бр. 170/1/1932.

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ у смислу §-а 102. зак. чл. 60-ог 1881. објављује, да ће услед одлуке Краљ. Среског Суда у Новом Саду донесеног под бројем 2064/1932 у корист тражиоца извршења Т. т. „Југографија“, творница рекламних календара заст. Др Вилим Фетић адвокат у Загребу (кога заступа Др Јан Булик адвокат) против извршеника из Новог Сада за наплату 635 динара главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пенидби под Бр. Гн. 2064 из 1932 и процењене на динара 11,000— и то: собни намештај и ћилим.

Јавна ће се дражба одржати на дан 31 маја 1932 у 9 сати пре подне у Новом Саду, на стану овршеника, Темеринска ул. Нови Сад, 27 априла 1932.

ЈОВАН Б. СТАНКОВИЋ
судски извршилац.

Извршни Број 503-1931.

Објава о јавној дражби.

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102. зак. чл. LX 1881 објављује, да ће услед решења среског суда у Новом Саду донесеног под бројем Гн. 3729-1931, у корист тражиоца извршења Др Николић Николе (кога заступа Др Николић Никола адвокат из Новог Сада) против извршеника из Новог Сада, за наплату 4000 динара главнице и припадака на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пенидби под бројем Гн. 11279-1931 и процењене на динара 8300 и то: разни собни намештај, шивања машина, теписи.

Јавна ће се дражба одржати на дан 21 маја 1932 у 10 и по сати пре подне у Новом Саду, Жељезничка улица 72, у стану овршеника.

Нови Сад, 21 априла 1932.

ОРЛОВ АЛЕКСАНДАР
судски извршитељ.

Штампарија Душан Чампра
и Друг Нови Сад, Кр. Петра 3.

Извршни Број 167-1930.

Објава о јавној дражби.

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. LX 1881 објављује, да ће услед решења Среског Суда у Новом Саду донесеног под бројем 10229-1928 у корист тражиоца извршења Др Мите Маркуша адвоката из Новог Сада против извршеника за наплату 6000 динара главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене ствари, пописане у записнику о пенидби под бројем Г. 2765-1930 и процењене на динара 23,000 и то: 4 вола, 2 кола и собна намештаја.

Јавна ће се дражба одржати на дан 17 маја 1932 у 3 часа после подне у Новом Саду, Кнеза Милоша улица.

Нови Сад, 13 априла 1932.

СТОЈАН ВОЈНОВИЋ
судски извршитељ.

Извршни Број 51/1931.

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. 60. из 1881 објављује, да ће услед решења среског суда у Новом Саду, донесеног под бројем 4973/1927 у корист тражиоца извршења Срп. Тргов. Банка д. д. из Новог Сада (кога заступа Др Станковић из Новог Сада) против извршеника из Новог Сада за наплату 4,000 динара главнице и припад. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари пописане у записнику о пенидби под бр. Гн. 1448/1931 и процењене на динара 34.200 и то: 1 клавир, шифонера, креденца, тепиха, фотеља и друга разна собна намештаја.

Јавна ће се дражба одржати на дан 3 јуна 1932 у 11 сати пре подне у Новом Саду, Јована Суботића 17.

Нови Сад, 6 маја 1932.

СТОЈАН ВОЈНОВИЋ
судски извршитељ.

Вреће

цераде и канап
најјефтиније код

АБРАМА ШИФА

завод за позамјљивање врећа
и церада.

Творничко стовариште:
морске траве, коњске струне,
ћебета, гуртна, куделни цевци
и т. д.

НОВИ САД

Телефон 24-03. Брз.: Јутешаф

Подружница:

БЕОГРАД-САВА.

Тражите ценовник.